

Dojrzałość szkolna dziecka

Pójście dziecka do szkoły jest okresem przełomowym w jego życiu. Kończy się okres beztróskiego dzieciństwa, a także okres egocentryzmu. Dziecko zaczyna stopniowo „wraść w grupę rówieśniczą”, przyjmować społeczny system wartości. Zmieniają się proporcje między podstawowymi formami działalności: zabawą, nauką i pracą. W wieku przedszkolnym dominuje zabawa indywidualna lub grupowa, nauka i praca są związane z zabawą i wynikają jako funkcje uboczne. Z chwilą pójścia do szkoły dziecko rozpoczyna systematyczną naukę, pod kierunkiem nauczycieli. Nauka przybiera postać pracy umysłowej, natomiast nasycenie elementami zabawowymi stopniowo maleje. Z tych to powodów dziecko przychodzące do szkoły musi spełniać określone wymagania rozwojowe pod względem fizycznym i psychicznym.

Wymagany poziom rozwojowy określa się dojrzałością lub gotowością szkolną. Najogólniej, mówiąc o dojrzałości szkolnej zazwyczaj mowa jest o zespole cech psychofizycznych, ukształtowanych w toku rozwoju, które pozwalają sprostać wymaganiom szkolnym.

Kryteria dojrzałości szkolnej obejmują: rozwój fizyczny, rozwój procesów poznawczych oraz dojrzałość społeczną i emocjonalną.

Przez **dojrzałość fizyczną** rozumie się taki wzrost, wagę, proporcję ciała, że dziecko może bez przeszkód korzystać z urządzeń i przyborów szkolnych. Dodatkowo zmniejsza się podatność na zmęczenie (ile godzin dziecko spędza w szkole, nie mogąc położyć się i odpocząć?) i zwiększa odporność na choroby. Od tej dojrzałości szkolnej zależy także rozwój ruchowy dziecka (bieganie, skakanie, utrzymywanie równowagi – te czynności są niezbędne dla poznawania stosunków przestrzennych i dla orientacji w otoczeniu; ma to wielki wpływ na powodzenie nauce!) i rozwój ruchów rąk (jakość i tempo pisania – to bardzo ważne czynności w szkole!)

Dojrzałość psychiczna to taki poziom wszystkich **procesów poznawczych i emocjonalnych**, od -których zależy funkcjonowanie dziecka w szkole i powodzenie (lub nie) w nauce.

Procesy poznawcze to; uwaga, pamięć, spostrzeganie wzrokowe i słuchowe, myślenie, mowa.

Dojrzałość emocjonalna i motywacyjna to stawianie na pierwszym miejscu poczucia obowiązków, odpowiedzialności za swoje postępowanie, to zdolność do „odkładania na później” przewidywanych przyjemności na rzecz obowiązków. To także zdolność do częściowego opanowania emocji i kontrolowanie ekspresu emocji. To zdolność uczenia się na własnych błędach i do pokonywania trudności.

Dojrzałość społeczna – umiejętność zgodnego współżycia i współdziałania z innymi, to znajomość norm społecznych, to uczucia społeczne, zmniejszanie się egocentryzmu itp. Dziecko dojrzałe społecznie odnosi do siebie polecenia skierowane do całej grupy, czuje się członkiem grupy i zaczyna poprzez uczestnictwo w grupie zaspokajać swoje potrzeby ruchowe i psychiczne (akceptacji, uznania, opiekowania się itp).

PRAKTYCZNE WSKAZÓWKI JAK POMÓC DZIECKU

1. Nie należy nigdy straszyć dziecka szkołą i nauczycielami.
2. Dziecko powinno się cieszyć, że idzie do szkoły.
3. Powinno uczestniczyć w zakupach przyborów szkolnych, wybrać co mu się podoba.
4. Powinno mieć wcześniej przygotowany swój kącik do pracy (biurko, szafkę na przybory szkolne).
5. Należy pamiętać, że dla prawidłowego rozwoju dziecka potrzebne są odpowiednie warunki: ład, spokój i pogodna atmosfera w domu oraz utrzymanie kontaktu emocjonalnego z dzieckiem.
6. Przestrzeganie stałego rozkładu dnia.
7. Wdrażanie do samodzielności, obowiązkowości i punktualności.

Opracowała
mgr Aneta Prus